Antalya Döşemealtı İlçesinde Küçükbaş Hayvan Barınakları Yatakların Yerleşme ve Kır Meskenleri Açısından Değerlendirilmesi

İhsan BULUT [1]

Berna ÖZOĞUL[2]

Burak MANAV[3]

Metehan KURTLU[4]

Öz: Kır yerleşmeleri ve meskenleri beşeri coğrafya konuları içerisinde en çok tartışılan; tanımları ve adlandırılmaları ile nitelikleri açısından uzun zaman içerisinde az, kısa mesafelerde de çok değişkenlik gösteren konuların başında gelmektedir. Bazen aynı işlev ve özellikleri taşıyan kırsal yerleşmeler ve meskenler yöreden yöreye küçük değişiklikler ve adlandırmalarla karşımıza çıkabilmektedir. Ülkemiz bu açıdan önemli örnekler göstermektedir. Bu çalışmada Antalya ilinin Döşemealtı ilçesinde bulunan yatak yerleşmelerinin özellikleri üzerinde durulmuş, yatak kavramının analizi yapılarak kır yerleşmeleri açısından önemi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın amacı, bölgedeki yatak yerleşmelerinin fonksiyonel özelliklerini, kuruluş yeri seçiminde etkili olan faktörleri, kullanılan malzemeleri ve yataklardaki faaliyetleri ortaya koyabilmektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmış; saha araştırması, görüşme ve doküman analizi çalışmaları yapılmıştır. Öncelikle ilgili alanyazın taranmış ardından farklı zamanlarda arazi çalışmaları yapılarak uzun zamandır küçükbaş hayvancılık faaliyetleri doğrultusunda yatak kullandığı tespit edilen, yatak sahipleri ile görüşmeler yapılmıştır. Arazi çalışmaları neticesinde tespit edilen yatakların dağılışı; Arcgis 10.4.1 programı kullanılarak haritalanmıştır. Yatak, temel geçim kaynaklarının küçükbaş hayvan faaliyetlerine dayandığı insanlar tarafından inşa edilen, hayvan barınakları ile çoban kulübesinden müteşekkil ve fonksiyonel özellikler bakımından ağıllara benzeyen bir kır yerleşmesidir. Yataklarda gerçekleştirilen faaliyetler ile uğraşacak genç nüfusun günden güne azalmaya devam etmesi, önemli ölçüde hayvancılıktan vazgeçme, hastalıklara bağlı hayvan ölümleri, yataklar ve yataklarda gerçekleştirilen küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine dayalı faaliyetler açısından tespit edilen bazı sorunlardır. Bu bağlamda yöre

[1] Prof.Dr., Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü (e-posta: ihsanbulut@akdeniz.edu.tr) ORCID ID.https://orcid.org/0000-0002-4873-3479

[2] Doktora Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (e-posta: brnozgl@gmail.com) ORCID ID.https://orcid.org/0000-0001-7912-8186

[3] Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (e-posta: burakmanav90@gmail.com) ORCID ID.https://orcid.org/0000-0002-4828-4861

[4] Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (e-posta: mete11kutlu11@hotmail.com) ORCID ID.https://orcid.org/0000-0001-9755-4023

hayvancılığını sürdürebilmek, geliştirmek, sosyoekonomik ve sosyokültürel niteliklerinin geliştirilerek korunması için genç nüfusun ilgisini çekebilecek teşvik yatırımları, hayvanların aşılanması gibi yetkililer tarafından hayata geçirilebilecek planlamaların yapılması önem arz edecektir.

Anahtar Kelimeler: Kır yerleşmeleri, Döşemealtı, Hayvan Barınakları

Evaluation of Ovine Shelters and Beds in Antalya Döşemealtı District in Terms of Settlement and Rural Dwellings

Abstract: Rural settlements and dwellings are the most discussed topics in human geography; It is one of the subjects that change little in long time and a lot in short distances in terms of definitions, naming and qualities. Sometimes, rural settlements and dwellings with the same functions and characteristics can be encountered with minor changes and naming from region to region. Our country shows important examples in this respect. In this study, the characteristics of the bed settlements in the Döşemealtı district of Antalya province were emphasized, and the importance of the bed settlements in terms of rural settlements was tried to be revealed by analyzing the bed concept. The aim of the study is to reveal the functional characteristics of the bed settlements in the region, the factors affecting the selection of the establishment site, the materials used and the activities in the beds. Qualitative research methods were used in the study; field research, interview and document analysis studies were carried out. First of all, the relevant literature was scanned, and then field studies were carried out at different times and interviews were conducted with the owners of the beds, who were found to be using beds in line with small cattle breeding activities for a long time. The distribution of the beds determined as a result of the field studies; It was mapped using the Arcgis 10.4.1 program. Bed is a rural settlement that is built by people whose main livelihood is based on small cattle activities, consists of animal shelters and shepherd's hut, and resembles a barn in terms of functional features. The fact that the young population that will deal with the activities carried out in the beds continues to decrease day by day, giving up on animal husbandry to a large extent, animal deaths due to diseases, are some of the problems identified in terms of activities based on small cattle breeding carried out in beds and beds. In this context, it will be important to make plans that can be implemented by the authorities, such as incentive investments that may attract the attention of the young population, and vaccination of animals, in order to maintain and develop the local livestock, and to develop and protect their socio-economic and socio-cultural qualities.

Keywords: Rural settlements, Döşemealtı, Ovine Husbandry, Animal Shelters